

Abstract.

Artemenko O.O. Improving the management of human resources of agricultural enterprises.

The level of development of market relations in Ukraine depends on the effective performance of enterprises, skilled formation and use of enterprise resources. Human resources management is an important element of increase of efficiency of functioning of enterprises, and as a consequence the entire economy of Ukraine is of particular relevance. It largely concerns the development and implementation of such approaches in the management of human resources that would ensure the growth of labor productivity, which will affect the financial stability, investment attractiveness of domestic enterprises.

Human resources management of agricultural enterprises is aimed at ensuring normal working conditions and the creation of constructive relationships between employers, workers and government. The article stated that to improve the efficiency of human resources management at the enterprise level it is necessary to solve a number of urgent tasks: determining the necessary number of specialists of different specialties and qualification; labor market analysis and employment; selection and adaptation of personnel; to ensure rational working conditions, including human-friendly social and psychological atmosphere; organization of labour processes, their coordination, the analysis of the costs and results of labor.

Key words: *efficiency of human resource management, labor and personnel, wages, working conditions.*

УДК 338.1;330.35

ПРОБЛЕМА СПОТВОРЕНЬ ПОКАЗНИКІВ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ

БАТЮК Л.А., К.Е.Н., ДОЦЕНТ,

КРАВЧЕНКО О.М., К.Е.Н., ДОЦЕНТ,

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА**

Постановка проблеми у загальному вигляді. Надзвичайно важливим при аналізі макроекономічної динаміки є адекватне кількісне відображення інфляційних процесів і економічного зростання. Для сучасної офіційної статистики, що займається вимірюванням динаміки інфляції і реального продукту, базовими є концепція вимірювання інфляції через загальний індекс споживчих цін (ІСЦ) та концепція виміру динаміки реального продукту через темп зростання агрегату товарів і послуг, виміряних в співставних цінах. Але наскільки достовірними є показники валового внутрішнього продукту (ВВП) та інші аналогічні показники, що вимірюють економічне зростання? На

наш погляд, достовірність їх вимагає прискіпливого аналізу. По-перше, широко поширеною стала практика статистичних приписок і фальсифікацій. По-друге, застосовувана методологія розрахунку валового внутрішнього продукту, як «продукту» передбачає включення до його складу сумнівних «послуг». За рахунок цього статистичними службам країн «золотого мільярда» вдається представляти динаміку розвитку своїх економік як позитивну.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сумніви у якості економічної інформації особливо загострилися у другій половині минулого століття у зв'язку з прискоренням розвитку цілого ряду високотехнологічних інноваційних процесів. Особливо це стосується статистичних показників економічного зростання: інфляції, реального продукту.

Серед вчених в області макроекономіки, національного рахівництва і міжнародних макроекономічних зіставлень можна відзначити Л. Бергсона, Е. Денісона, М. Джильберта, І. Кревіс, К. Кларка, М. Портера, Б. Джонсона та інших. Але у науковому середовищі не існує єдиної думки з приводу того, в який бік загальноприйняті методи спотворюють динаміку інфляції і реального продукту. На цей рахунок є дві рівноправні, але взаємовиключні точки зору. Перша точка зору: вважається, що офіційна статистика формує в умовах якісних змін такі макроекономічні індекси зростання цін, які спотворюють його в бік завищення, що рівносильно заниженню істинної оцінки динаміки реального ВВП. Друга точка зору: спотворення ІСЦ в цілому може відбуватися в будь-якому напрямку, оскільки воно має різні знаки для різних продуктів [5].

Формулювання цілей статті. Метою статті є перевірка гіпотези про те, що при вимірюванні динаміки інфляції і реального продукту сучасна статистика застосовує такі методики, які насправді спотворюють сутність інфляції та реального продукту.

Виклад основного матеріалу дослідження. Навіть економіст-початківець знає, що якщо зобов'язання (борги) починають переважувати активи, це означає банкрутство компанії. Приріст боргів «економічно розвинених» країн вже протягом багатьох років перевищує приріст їх ВВП. Відомий фінський економіст, підприємець і політик Й. Хеллевіг наводить дані, які демонструють фальсифікації західної економічної науки і статистики. Він показує, що США, країни ЄС та інші держави «золотого мільярда» — повні банкрути [8]. Автор наводить розрахунки показників реального ВВП, скоригованих з урахуванням зміни боргу. Коригування здійснюється наступним

чином: від офіційного показника річного реального (тобто скоригованого з урахуванням інфляційної зміни) приросту ВВП віднімається приріст боргу країни за той же рік. Так за період 2009-2013 рр. в країнах сврозони зниження ВВП згідно з офіційною статистикою склало 0,2% [7]. За цей же час реальне зниження ВВП з урахуванням приросту боргу в сврозоні, за оцінками фінського економіста, склало 27,2%. Для таких країн, як Франція, Італія, Великобританія і США реальне зниження ВВП з урахуванням боргу варіював в діапазоні від 30 до 40%. Дещо краще на їхньому тлі виглядає Німеччина. У неї офіційне зниження ВВП за період 2009-2013 рр. склало 0,7%, а з урахуванням боргу ВВП скоротився на 16,6%. Серед розглянутих країн рекордсменом по падінню ВВП з урахуванням боргу була Іспанія - на 56,3% [8]. Інакше кажучи, за п'ятирічний період ВВП Іспанії скоротився більш ніж удвічі, якщо враховувати приріст національного боргу країни.

У всіх країнах Заходу річні прирости національного боргу багаторазово перевищують річні прирости ВВП. Й. Хеллевіг наводить такі цифри за період 2004-2013 рр.: приріст національного боргу США склав 9,8 трлн. дол., а приріст ВВП – близько 2 трлн. дол. [8]. Таким чином, перевищення приросту боргу над приростом ВВП США було п'ятикратним. Рекордним серед досліджуваних країн це перевищення виявилось у Великобританії – в дев'ять разів.

Найбільш повна статистика для розрахунку реального (з урахуванням боргу) економічного зростання є по США. За даними міністерства торгівлі США (бюро економічного аналізу) реальний приріст ВВП США за період 2001-2014 рр. дорівнював 26,8%. У той же час приріст національного боргу США з кінця 2001 року до кінця 2014 р склав 3,14 рази. Приріст національного боргу за період 2001-2014 рр. перевищив реальний приріст ВВП США майже у 8 разів [7]. Цю пропорцію можна виразити інакше: в період 2001-2014 рр. на 1 долар приросту національного боргу реальний приріст ВВП США становив у середньому лише 12,5 центів.

Й. Хеллевіг зазначає, що в своїх розрахунках він враховував лише ту частину боргу, яка відноситься до державного боргу (його ще називають національним). Але для повноти картини слід було б узяти до уваги і інші компоненти боргу економіки країни – приватного сектору економіки і сектору домашніх господарств. На жаль, статистика за цими видами боргу є неповною і неточною. Можна знайти лише дані по окремих країнах. Так, наприклад, борг приватного сектору економіки Данії за період 1996-2012 рр.

збільшився з 140% ВВП до майже 240%, а борг сектора домашніх господарств за період 2002-2010 рр. зріс з 240% ВВП до 310% [8].

Судячи з тих цифр, які наводяться в роботі Й. Хеллевіга, такі країни як Данія, Великобританія, Швеція, Іспанія і ряд інших давно вже фактично банкрути, а США, Франція, Італія – близькі до цього.

Своє банкрутство і паразитичне існування за рахунок триваючого вибудовування боргової піраміди країни «золотого мільярда» прикривають спотворенням офіційної статистики ВВП. Реальна картина по США, Канаді, Австралії, Японії, ЄС є песимістичною: при падаючому промисловому виробництві, скороченні експорту і величезному бюджетному дефіциті формується тенденція зубожіння та масового хронічного безробіття, яку уряди намагаються приховати за офіційною статистикою.

Економічна деградація провідних країн Заходу, про яку говорить Й. Хеллевіг, особливо чітко висвічується при порівнянні країн «золотого мільярда» з такими країнами, які називаються «emerging economies», тобто країни з найбільш динамічними економіками.

«Ядром» західного світу є «велика сімка» (Group of Seven, G7), що включає США, Канаду, Японію, Великобританію, Німеччину, Францію та Італію. Після закінчення Другої світової війни США створювали близько половини світового валового продукту. Пізніше їх частка поступово знижувалася, але в цілому досить довго в минулому столітті на «велику сімку» доводилося не менше половини ВВП всього світу.

Й. Хеллевіг звертає увагу на те, як за останню чверть століття змінюється співвідношення рівнів економічного розвитку «великої сімки» і країн «emerging economies». Для наочності в другу групу він також включає сім країн, «малу сімку»: Китай, Індія, Росія, Бразилія, Індонезія, Мексика і Південна Корея.

«Мала сімка» обійшла «велику сімку» після фінансової кризи 2007-2009 рр. За даними Міжнародного валютного фонду, в 2014 році частка «великої сімки» в світовому ВВП дорівнювала 31,95%, а частка «малої сімки» - 35,83%. Співвідношення ВВП «малої сімки» до ВВП «великої сімки» в 2014 році було вже 112,1% [7]. Тобто розрив між «малою сімкою» і «великою сімкою» продовжував збільшуватися на користь країн «emerging economies».

Й. Хеллевіг стверджує, що змінити цей сценарій розвитку подій вже неможливо, адже західні країни втратили свої конкурентні переваги. В кінцевому рахунку, їх економіки будуть стискатися до тих пір, поки вони не почнуть відповідати їх ресурсній базі та чисельності

населення [8]. Для довідки: частка «великої сімки» в чисельності населення планети становить приблизно 11,5% [7]. Приблизно такою може стати, на думку Й. Хеллевіга, частка «великої сімки» у світовому ВВП.

Людізія «благополуччя» і «високого рівня» економічного розвитку в країнах «золотого мільярда» підтримується не тільки за рахунок лукавої статистики. Головний засіб – масштабні і постійно наростаючі запозичення у решти країн світу. Здійснювати такі запозичення країнам Заходу вдається за рахунок того, що вони володіють «друкарськими верстатами», які створюють астрономічні обсяги грошей. Ці гроші використовуються не тільки і навіть не стільки для обслуговування операцій всередині відповідних країн «золотого мільярда», скільки для покупки товарів, послуг і активів по всьому світу. В кінцевому рахунку, ці гроші накопичуються в міжнародних резервах країн периферії світового капіталізму. Фактично це безстрокові і майже безвідсоткові боргові розписки. На цих так званих «резервних валютах» заснована система паразитичного існування «золотого мільярда», яка веде до повної руйнації економіки Заходу.

Сукупні міжнародні резерви країн БРІКС восени минулого року перевищили 15 млрд. дол. У той же час міжнародні резерви «великої сімки» склали лише 2 трлн дол. При цьому лівова частка зазначеної суми припала лише на одну країну - Японію; на інші шість країн «великої сімки» довелося лише 0,8 трлн. дол. [2]. Також не слід забувати, що якщо міжнародні резерви країн БРІКС сформовані переважно за рахунок резервних валют (долар США, євро, ієна), то в складі міжнародних резервів «великої сімки» (за винятком Японії) переважає золото, а не резервні валюти.

Центральне розвідувальне управління США на регулярній основі веде облік зовнішнього боргу майже всіх країн світу (враховується близько 200 країн). Згідно з останніми даними ЦРУ, на 2012 рік світовий зовнішній борг дорівнював 70,60 трлн дол. Це величина співставна з обсягом світового ВВП [3].

Ось країни, що займають перші рядки таблиці ЦРУ (трлн дол.): США – 18,85; Європейський союз – 17,95; Японія – 3,02; Швейцарія – 1,54; Австралія – 1,48; Канада – 1,33. Сукупний зовнішній борг зазначених країн «золотого мільярда» склав 44,17. Це дорівнює 62,6% світового боргу. А ось як виглядають показники по країнам БРІКС (трлн дол.): Китай – 0,78; РФ – 0,52; Бразилія – 0,48; Індія – 0,41; ПАР – 0,14. Разом по країнах БРІКС виходить 2,22 трлн. дол., або 3,1% світового боргу [3].

Складається наступна картина: чим вище у країні рівень зовнішнього боргу, тим менше її валютні резерви. І навпаки: чим більше валютні резерви, тим менше рівень зовнішнього боргу. Все це наочно відображає паразитичний характер країн, які ми звикли відносити до категорії «економічно розвинених держав».

Висновки. За формальними статистичними показниками, які демонструють «досягнення» економічного зростання, ховається зростаюча соціально-майнова диференціація суспільства. Загрози, що породжуються подібним економічним зростанням, очевидні. Таке економічне зростання здійснюється за рахунок залучення в оборот все більших обсягів природних ресурсів та забруднення навколишнього середовища, що загрожує екологічним колапсом планети. Воно збільшує масштаби безробіття, а ті, хто продовжує працювати, перетворюються на людей-роботів, які втратили творчу особистість.

Критики концепції і політики економічного зростання найчастіше в якості альтернативи пропонують модель так званого «сталого розвитку». Але, подібного роду моделі залишаються лише добримися побажаннями. Мало хто наважується зачіпати глибинні причини домінування в сучасному світі ідеології економічного зростання. На наш погляд, причиною такого стану речей є лихварський характер сучасної економіки. Лихварство базується на стягуванні відсотка. Сучасне лихварство, крім того, засноване на кредитних грошах. Їх випуск створює борг, який, крім основної суми, включає ще й відсотки. Таким чином утворюється дефіцит грошової маси, який дорівнює величині нарахованих відсотків.

Лихварський капіталізм породжує грошовий голод, що провокує агресію господарюючих суб'єктів, які прагнуть отримати гроші за всяку ціну. По-перше, за рахунок економічної експансії, яка отримала назву «економічне зростання». А, по-друге, за рахунок рефінансування боргу, тобто отримання нових кредитів. Звідси поява нескінченно зростаючих боргових пірамід.

Термін «економічне зростання», так само як і статистика, яка використовується для його вимірювання, давно вже стали засобами маніпуляції суспільною свідомістю, що прикриває руйнівну політику держав «золотого мільярда» в сфері економіки.

Література.

1. Офіційний сайт Федеральної резервної системи США [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.federalreserve.gov/>.

2. Офіційний сайт Modern Index Strategy Indexes – MSCI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.msci.com>.
3. Офіційний сайт ЦРУ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.cia.gov>.
4. Boskin M. et al. Toward a More Accurate Measure of the Cost Living: The Final Report of the Advisory Commission to Study the Consumer Price Index. December 4, 1996 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://catalog.hathitrust.org/Record/003239902>
5. Gordon R.J. Apparel Prices and Hulten / Bruegel Paradox // <http://faculty-web.at.northwestern.edu/economics/gordon/Apparel1.pdf> (revised, July 2004).
6. Денежный рынок и ставки ЦБ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://spydell.livejournal.com/523222.html>.
7. Gross domestic product, nominal IMF [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.imf.org>.
8. J. Hellevig. Awara Group Study on Real GDP Growth Net-of-Debt [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.awarablogs.com/study-on-real-gdp-growth-net-of-debt>.

References.

1. Ofitsiynyy sayt Federal'noyi rezervnoyi systemy SSHA [Board of Governors of the Federal Reserve System]. *federalreserve.gov* Rtrieved from <http://www.federalreserve.gov> [in English].
2. Ofitsiynyy sayt Modern Index Strategy Indexes – MSCI. Rtrieved from <https://www.msci.com> [in English].
3. Ofitsiynyy sayt CIA. [Central Intelligence Agency] Rtrieved from <https://www.cia.gov> [in English].
4. Boskin M. et al. (1996). Toward a More Accurate Measure of the Cost Living: The Final Report of the Advisory Commission to Study the Consumer Price Index. December 4. Rtrieved from <https://catalog.hathitrust.org/Record/003239902> [in English].
5. Gordon R.J. (2004) Apparel Prices and Hulten. Bruegel Paradox. Rtrieved from <http://faculty-web.at.northwestern.edu/economics/gordon/Apparel1.pdf> [in English]
6. Denezhnyj rynek i stavki CB. [Money market rates and the Central Bank] Rtrieved from <http://spydell.livejournal.com/523222.html> [in Russian].
7. Gross domestic product, nominal IMF. Rtrieved from <http://www.imf.org> [in English].
8. Hellevig J. (2014). Awara Group Study on Real GDP Growth Net-of-Debt. Rtrieved from <http://www.awarablogs.com/study-on-real-gdp-growth-net-of-debt> [in English].

Анотація.

Батюк А.А., Кравченко О.М. Проблеми спотворень показників економічного зростання.

Це дослідження показує, що реальне, скориговане на заборгованість, зростання ВВП західних країн було негативним протягом багатьох років. Тільки масово наращуючи заборгованості ці країни змогли приховати справжню картину і відстрочити наступ неминучого краху своїх економік. Мораль дослідження полягає в тому, що показники зростання ВВП як такі мало що прояснюють щодо факторів, котрі лежать в основі економічної динаміки, якщо одночасно не намагатися проаналізувати, яка частина зростання формується штучно за рахунок підживлення економіки новими кредитами.

На даний час західні країни отримують вигоду від того, що інша частина світу, як і раніше, в значній мірі використовує їх грошові знаки в якості резервних валют. По суті, долар і євро користуються свого роду монопольним статусом. Це те, що дозволяє західним країнам отримати доступ до дешевих запозичень і підживлювати свої економіки за рахунок фінансування з допомогою центрального банку (кількісного пом'якшення або "друкарського верстата"). Але є ризик, що з погіршенням ситуації щодо заборгованості і зменшення їх частки у світовій економіці, вони будуть позбавлені цього привілею, можливо, навіть в найближчому майбутньому. В якості кінцевого результату зазначених процесів можна очікувати на різке подорожчання фінансування, інфляцію і гіперінфляцію.

Ключові слова: економічне зростання, методологія розрахунку ВВП, кредитні гроші, спотворення статистичних даних, загальний державний борг.

Аннотация.

Батюк А.А., Кравченко О.М. Проблема искажений показателей экономического роста.

Это исследование показывает, что реальный, скорректированный на задолженность, рост ВВП западных стран был отрицательным в течение многих лет. Только массово наращая задолженность они смогли скрыть истинную картину и отсрочить наступление неизбежного краха своих экономик. Мораль исследования состоит в том, что показатели роста ВВП как такового мало что проясняют относительно факторов, лежащих в основе экономической динамики, если одновременно не пытаются проанализировать, какая часть роста формируется искусственно за счет подпитки экономики новыми кредитами.

В настоящее время западные страны получают выгоду от того, что остальная часть мира по-прежнему в значительной степени использует их денежные знаки в качестве резервных валют. По сути, доллар и евро пользуются своего рода монопольным статусом. Это то, что позволяет западным странам получить доступ к дешевым займам (квантитативное смягчение или "печатный станок"). Но есть риск, что с ухудшением ситуации по задолженности и уменьшающейся их долей в мировой экономике, они будут лишены этой привилегии, возможно, даже в ближайшем будущем. В качестве конечного результата этих процессов можно ожидать резкое удорожание финансирования, инфляцию и гиперинфляцию.

Ключевые слова: экономический рост, методология расчета ВВП, кредитные деньги, искажение статистических данных, общий государственный долг.

Abstract.

Batyuk L., Khavchenko O. The problem of distortions in economic growth.

This study reveals that the real, debt-adjusted, GDP growth of Western countries has been in negative territory for years. Only by massively loading up debt have they been able to hide the true picture and delay the onset of an inevitable collapse of their respective economies. The moral of the study is that it is that GDP growth figures as such reveal very little about the underlying dynamics of an economy if one does not simultaneously attempt to analyze what part of the growth is credited to simply artificially fueling the economy with new loans.

For the time being the Western countries benefit from the privilege of having currencies that the rest of the world still largely trusts as reserve currencies. In essence, the USD and the euro enjoy a kind of monopoly status. This is what allows Western countries to gain access to cheap debt and fuel their economies with central bank financing (quantitative easing or “printing of money”). But the risk is that, with the deteriorating debt situation and diminishing share of the global economy, they will forfeit this privilege, perhaps even in the near future. What would follow from this is sharply more expensive financing and inflation, with hyperinflation as the eventual outcome.

Keywords: *the economic growth, methodology for calculating GDP, credit money, distortions of statistics, general government debt.*

УДК 352.07

РОЗВИТОК МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ

**БОБЛОВСЬКИЙ О.Ю., К.ФІЛОС.Н., ДОЦЕНТ,
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА**

Постановка проблеми у загальному вигляді. Україна межує з країнами Європейського Союзу, у якому спостерігаються приклади демократичного та ефективного управління державою. Україні необхідно адаптувати свою законодавчу базу до законодавчої бази Євросоюзу, виконувати принцип верховенства закону для також будівництва життєздатної демократичної держави. Саме контекст європейського вибору України вимагає подальшої реалізації політики децентралізації.

Необхідність децентралізації влади обговорювалась з набуття Україною незалежності. Але кожна влада вимагала все більше і більше повноважень. Повноваження та ресурси зосереджувались у вертикалі влади, проте це не вирішувало проблем людини на місцях.

Існуюча система публічного управління в сучасних умовах є неефективною.